УДК 342.9
DOI https://doi.org/10.32782/ln.2022.16.26

Левицький О.О.
аспірант
Національної академії внутрішніх справ
ORCID: https://orcid.org/0000-0001-7692-6182

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ КАРАНТИННОГО РЕЖИМУ СЕРЕД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Інститут адміністративно-правових режимів достатньо поширений в юридичній науці і правозастосовній діяльності органів виконавчої влади. Його виникнення, існування і розвиток пов'язані з вирішенням, врегулюванням та забезпеченням практичної реалізації низки важливих комплексних проблем, що належать переважно до сфери національної та державної безпеки.

Антиковідні заходи почали обмежувати права громадян у громадських місцях, трудовій, соціальній сферах. Тому в науковій сфері полі постала потреба виокремлення карантинного режиму як самостійного із окремим адміністративно-правовим регулюванням.

На сьогодні потреба в забезпеченні безпеки та здоров'я громадян вийшла на перший план як у сфері охорони здоров'я, так у роботі правоохоронних органів.

Аналіз джерел та публікацій. Слід зазначити, що деякі проблеми адміністративно-правових режимів досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні автори, а саме: В. Аверьянов, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Ж. Вендель, В. Гаращук, Є. Додін, М. Ковальова, А. Комзюк, С. Кузьніченко, В. Ласточкін, В. Опришко, О. Остапенко, , Г. Пономаренко, В. Рушайло, Х. Ярмакі та інші.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом дедалі більше уваги приділяється адміністративно-правовим режимам, це викликано кількома причинами. В першу чергу, «режимне адміністративно-правове регулювання» перебуває на новому рівні, вийшло за межі впливу окремих департаментів і фактично стало ключовим елементом вітчизняного законодавства. Друга причина полягає в тому, що державному управлінню необхідні специфічні регулятивні властивості правових режимів, що дозволяють ефективно організовувати діяльність виконавчої влади на певній території з урахуванням різних незвичайних кризових ситуацій. Крім того, з'явилося багато нових суб'єктів, об'єктів, предметів і територій, які потребують введення режимних правил діяльності, щоб створити умови для їх стійкої життєдіяльності. Четверта причина полягає в тому, що ці режими є ефективною формою управління в кризових ситуаціях, оскільки вони дозволяють застосовувати надзвичайні заходи, забезпечуючи при цьому відповідність їх конституційному статусу особи. Нарешті, ці правові режими дають можливість поєднати і розрізняти адміністративно-правові засоби залежно від характеру регульованих суспільних відносин, цілей і завдань, що стоять перед суб'єктом правозастосування, нерозривно зв'язуючи їх з іншими політичними, економічними, інформаційними та спеціальними заходами. Цим режимам притаманна системність застосовуваних правових засобів, які застосовуються компетентними органами держави.

З огляду на зазначене кризові ситуації різної природи тією чи іншою мірою супроводжуються дестабілізацією суспільного життя, порушенням його звичного ритму. Наприклад, при технологічних аваріях, катастрофах та інших надзвичайних обставинах це зумовлено хіміч-

ним або радіаційним зараженням місцевості (атмосферного повітря, води, будівель і споруд), перебоями у водопостачанні, постачанні продуктами харчування, електроенергією, транспортному обслуговуванні населення тощо. Ці негативні чинники породжують соціальне напруження в суспільстві, яке може бути викликане або виключно соціальними процесами (спробами насильницької зміни конституційного ладу, масовими безладами, міжнаціональними конфліктами, блокадами окремих місцевостей), або стихійними лихами, техногенними та екологічними негараздами.

Причому як перші так і другі причини вимагають ухвалення додаткових заходів щодо забезпечення громадської безпеки, встановлення більш жорстких санкцій за порушення режимного правопорядку.»

Завдяки різним кризовим ситуаціям, які виникають з часом, суспільне життя зазнає дестабілізації і порушення свого звичного порядку. Наприклад, технологічні аварії, катастрофи та інші надзвичайні події можуть призводити до забруднення довкілля хімічними або радіаційними речовинами, перебоями у постачанні води, їжі, електроенергії та транспортному обслуговуванні населення. Ці негативні фактори спричиняють соціальне напруження у суспільстві. Це напруження може бути результатом соціальних процесів, таких як спроби насильницької зміни конституційного ладу, масові безлади, міжнаціональні конфлікти та блокади окремих територій, або викликано стихійними лихами, техногенними та екологічними катастрофами. В обох випадках потрібні додаткові заходи для забезпечення громадської безпеки та введення більш суворих санкцій за порушення режиму та порядку.

Таким чином, надзвичайна обстановка, що складається внаслідок кризових ситуацій, впливає на зміну характеру суспільних відносин, вимагає зміни форм і методів державного управління в екстремальних умовах, що створилися, і, як наслідок, встановлення спеціального адміністративно-правового режиму життєдіяльності громадян, суспільства і держави.

Така суть справи полягає у тому, що юридична наука має сприяти формуванню законодавства щодо кризових ситуацій, враховуючи свій власний досвід і комплексний аналіз законодавчої практики відомих країн. Вона також має внести свій вклад у розроблення науково обґрунтованої концепції державного управління у сфері забезпечення адміністративно-правових режимів. Це стає очевидним, що проблема правового регулювання адміністративно-правових режимів є пріоритетною в сучасних соціально-економічних і політичних умовах.

Одним з основних аспектів уваги до проблеми формування, регулювання і забезпечення адміністративно-правових режимів є механізм створення і виконання стратегії національної безпеки України. Ця стратегія призначена для захисту національних інтересів країни від зовнішніх і внутрішніх загроз за допомогою політичних, економічних, військових, правових, науково-технічних та інших заходів української держави.

Характерною особливістю є те, що кожна країна має свої власні проблеми і формуються різні внутрішні «чутливі» сфери. Виникає потреба у вирішенні протиріч між інтересами внутрішньої безпеки та загальними принципами і міжнародними угодами з урахуванням особливостей державної безпеки. З цього приводу безпеку громадянського суспільства (суспільну безпеку) можна описати за такими критеріями: соціальна справедливість, права громадян і суспільства загалом у відносинах з державою, дотримання законності, економічний добробут громадян, демократичний плюралізм, відкритість суспільства, національна самостійність стосовно стандартів громадянського суспільства.

Ідея національної безпеки полягає в поєднанні державної та громадської безпеки. Це означає, що національна безпека виступає як система взаємного захисту прав та інтересів особистості, суспільства і держави. Державна безпека виступає як засіб, а суспільна безпека – як мета визначення та захисту пріоритетних інтересів громадян.

Правові акти, що стосуються безпеки, зазвичай супроводжуються необхідними механізмами їх правозастосування. Тому правові режими, які докладно регламентуються та є обов'язковими, є винятком у структурі цінностей демократичної правової системи.

Отже, для поліпшення діяльності відповідних органів державної влади важливим є аналіз проблем адміністративно-правових режимів у сучасному періоді, опис правового регулювання взаємозв'язку відносин у сфері забезпечення безпеки та об'єктивна оцінка їх призначення.

Перед розглядом терміна «адміністративно-правий режим» необхідно спочатку з'ясувати, що включається в терміни «режим», «правовий режим» і «адміністративно-правий режим». Це оскільки ці терміни мають загальний, особливий та окремий аспекти, важливо викласти окремий аспект, використовуючи загальний методологічний підхід до розуміння цих понять.

Враховуючи це, слід коротко зупинитися на тому, що розуміється під терміном «режим», оскільки дослідження конкретного питання в будь-якій галузі знань передбачає чітке визначення понять, з якими працюєш. Це особливо важливо для юридичної науки, оскільки неточність у визначеннях може призвести до неправильних політико-правових висновків та помилкового нормативного регулювання відносин, пов'язаних з режимом.

З'ясування характерних рис поняття «режим» ускладнено тим, що зміст, який вкладається у це поняття, в юридичній літературі розуміється неоднозначно. Тут, на нашу думку, спостерігається ситуація, коли один і той самий термін несе різне смислове навантаження залежно від деяких чинників (контексту роботи, особливостей авторського підходу до зазначеної проблематики тощо). Разом з тим у будь-якій галузі юридичної науки у зв'язку з поглибленням і розширенням знань відбуваються уточнення понять і визначень, а також перегляд сталої термінології. Але у будь-якому разі, як відзначалося в літературі, «не можна забувати найважливіших вимог, що ставляться до наукової термінології, – її однозначності, суворої визначеності, ясності, стійкості, сумісності зі всім комплексом використовуваних у науці термінів. Збагачення понятійного апарату науки має відбуватися не за рахунок втрати точності термінів, оскільки втрачається скоординованість наукових понять» [1, с. 35-36].

Узагальнюючи, варто зазначити, що у різних роботах авторів термін «режим» використовується для виявлення законності, порядку та соціального способу певного об'єкта або виду діяльності, які регулюються правовими нормами та юридичними інструментами. У сучасній юридичній науці поняття «режим» розглядається як одна з ключових категорій юрисдикції. Наукові дослідження, спрямовані на вивчення правового регулювання певних видів діяльності, звертають увагу на правовий режим конкретного об'єкта або виду діяльності. Під час аналізу системи права виявлено, що кожна галузь має свій власний специфічний режим регулювання, який є основою юридичної відмінності цієї галузі. Тому не дивно, що в останній час у вітчизняній юридичній літературі проводяться спроби загальнотеоретичного осмислення цієї категорії.

Одним із важливих аспектів є те, що існування суспільних явищ, які ми називаємо «режимом», підтверджує багатогранність та обширність права, а також те, що нормативність не означає зведення всього права до сукупності правил. Коли ми розглядаємо право з точки зору його динаміки та функціонування, воно надається новими істотними аспектами, і ми повинні досліджувати різні аспекти правового регулювання, такі як механізм, спосіб, метод, тип регулювання та правовий режим.

Правовий режим - це широке юридичне поняття, яке означає, що діяльність та пов'язані з нею суспільні відносини регулюються спеціальними правовими нормами. Для належного функціонування, розвитку та захи-

сту цих відносин застосовуються різні юридичні засоби владного впливу, такі як стимулювання, ліцензування, контроль, примус, адміністрування та інші.

Поняття правового режиму майже повністю співпадає з поняттям системи права, коли ми розглядаємо його у контексті відносин громадян та організацій у зв'язку з певними об'єктами (такими як режим власності, режим природних об'єктів, режим державної служби, прикордонний режим, митний режим та інші види режимів).

Поява даної категорії у правовій науці була обумовлена необхідністю глибшого вивчення і розуміння специфіки владного юридичного впливу держави на відповідні суспільні відносини. Дослідження цього питання пов'язане з поліпшенням регулювання суспільних відносин у сучасних соціально-економічних і політичних умовах.

Термін «режим» широко використовується в повсякденному житті, технічних і економічних науках, а також у філософії та галузевих юридичних науках, таких як теорія держави і права, конституційне право, цивільне, кримінально-виконавче, трудове, земельне, митне, адміністративне право та інші галузі українського права.

Термін «режим» часто вживається в розмовній мові і літературі і має кілька значень, які можна пояснити.

В юридичній літературі зазначається, що йому відповідають три змістові значення:

1) розпорядок справ, дій;

2) умови діяльності, роботи, існування чого-небудь. Наприклад, робочий режим, режим роботи машини;

3) державний лад. Наприклад, реакційний режим, режим військової диктатури [2, с. 96].

Енциклопедичний словник розкриває етимологію слова від французького «regime» і латинського «regimem» - управління [3, с. 124]. У ньому наведені такі самі, як і у попередньому випадку, значення цього слова:

1) державний лад, метод управління;

2) встановлений розпорядок життя;

3) сукупність правил, заходів, норм для досягнення якої-небудь мети.

Засновуючись на цих визначеннях, можна сказати, що режим - це встановлений порядок життя і діяльності, спрямований на досягнення певних цілей. У понятті «режим» відображається як сукупність методів, система правил і заходів, призначених для досягнення конкретної мети. В юридичних науках поняття «режим» використовується для опису порядку використання винаходів, права на отримання вигод від їх використання та стимулювання. Також в економічних науках використовуються терміни «режим праці» і «режим економії», які відображають правове вираження реальних економічних явищ і процесів у виробництві, і визначаються через законодавство та нормативні акти.

Так, представники авторського права, кажучи про правовий режим винаходів, визначають його як порядок використання винаходів, право на одержання вигоди від їх використання особами і порядок стимулювання .

Становить певний інтерес погляд фахівців у галузі економічних наук, де використовуються такі терміни, як «режим праці», «режим економії» та ін. Зокрема, у роботі Н. Ількової міститься таке визначення: «режими праці, що приймають форму законодавства і нормативних актів, є не що інше, як правове вираження реально існуючих економічних явищ та процесів у виробництві» .

Цікавою, на наш погляд, є думка, висловлена представниками кримінально-виконавчого права, про те, що «режим» у вузькому сенсі – це сукупність правил поведінки, а в широкому – вся система заходів, які використовуються для досягнення поставлених цілей [4].

Видається, що широке тлумачення є більш прийнятним для визначення правового режиму, оскільки воно охоплює і правовий статус суб'єктів відносин, і методи, що визначаються державою для підтримання нормальних, установлених законом правовідносин. Це тлумачення підкреслює право-

охоронний характер режиму як явища перш за все, юридичного, що створює умови для забезпечення заданого стану об'єкта. Вважаємо, що подібна точка зору ближче за все до юридичної мети функціонування режиму як якоїсь сукупності правоустановлень. Слід зазначити, що наявність режиму зумовлює систему заходів його забезпечення, яку може здійснювати лише суб'єкт, котрий має відповідні повноваження щодо застосування методів і засобів правового захисту встановленого режиму.

Саме такою уявляється діяльність системи правоохоронних органів у сфері спеціальних адміністративно-правових режимів. У контексті цих цілей розглянемо теоретикоправової думки про сутність, поняття та структуру терміна «режим».

Використання терміна «режим» у різних галузях юридичних наук має велике значення для розкриття важливих правових явищ. Однак, різні точки зору і тлумачення цього терміна відомих вчених свідчать про неоднозначність його правової основи та змісту. Це призводить до різного розуміння поняття «режим» у практиці. Деякі види режиму, зокрема правовий режим військового стану, режим надзвичайного стану, режим закритих адміністративно-територіальних утворень, режим проведення антитерористичної операції, режим охорони об'єктів підвищеної небезпеки, мають недостатнє висвітлення в юридичній науковій літературі.

Правовий режим - це складне і багатогранне правове явище, що включає специфічний комплекс прийомів і засобів регулювання. Він має чітку нормативну базу і тісно пов'язаний з певною групою суспільних відносин, які мають власний предмет правового регулювання.

Складовими правового режиму є різні засоби юридичного впливу, які виражені у юридичних нормах та інших елементах правової системи. Згідно з теорією права, основні засоби правового регулювання включають дозвіл, заборону і позитивне зобов'язання.

Дозвіл означає надання суб'єкту (юридичній або фізичній особі) права самостійно вирішувати, як діяти.

Заборона є протилежним засобом до дозволу. Вона встановлює обов'язок для певного суб'єкта не вчиняти певні дії або діяти певним чином, які мають спільну ознаку.

Позитивне зобов'язання передбачає наявність обов'язку для суб'єктів правовідносин активно діяти у певний спосіб.

В адміністративному, фінансовому, військовому законодавстві та інших галузях публічного права переважно використовується централізоване регулювання. У таких випадках зобов'язання і заборона зазвичай є основними засобами, що поєднуються. У цивільному і сімейному праві переважає диспозитивний принцип, але дозвол є вирішальним.

Додамо, що поняття «режим» несе у собі основні смислові відтінки цього слова, у тому числі й те, що правовий режим виражає ступінь жорсткості юридичного регулювання, існування відомих обмежень або пільг, припустимий рівень активності суб'єктів, межі їх правової самостійності [5, 185].

Отже, після ретельного аналізу різних точок зору на поняття «правовий режим» і його розкриття можна зробити висновок, що правовий режим відноситься до наступних аспектів:

а) Це сукупність закріплених у законодавстві прав, обов'язків та відповідальності.

б) Це система заходів, яка використовується для досягнення поставлених цілей режимної спрямованості.

в) Це система правових заходів, яка використовує специфічні методи і прийоми для регулювання його механізму.

Проте основне використання терміну «правовий режим» пов'язане з загальною теорією права. Важливо розуміти, що кожна галузь права має свій власний особливий правовий режим, і це має велике значення як у науковому, так і у практичному аспекті.

У науковому контексті це теоретичне поло-

ження надає глибоку функціональну характеристику конкретній галузі права загалом, оскільки воно обумовлене матеріальними та структурними факторами, а саме:

предметом регулювання (особливостями змісту управлінських, фінансових, митних, майнових та інших відносин);

методом правового регулювання, тобто особливим засобом юридичного впливу, що характерний для кожної галузі права;

юридичним інструментарієм (механізмом реалізації), який ґрунтується на принципах, специфічних для конкретної галузі права;

системою особливого законодавства, тобто кодифікаційними актами, що нормативно закріплюють принципи галузі, загальні положення та основні засоби правозастосовної діяльності.

Практичний аспект правового режиму описується як особливий юридичний порядок, який діє у кожній окремій галузі права. Правовий режим галузі права включає в себе набір юридичних засобів, які регулюють ситуації в цій галузі. Ці засоби використовуються через спеціальний галузевий метод правової дії, що базується на принципах, характерних саме для даної галузі права.

Галузевий правовий режим є результатом застосування регулятивних заходів до суспільних відносин у системі конкретної галузі права. Ці заходи складаються з певного набору юридичних засобів, які властиві даній галузі і забезпечують нормальне функціонування відповідних суспільних відносин.

У сфері адміністративного права також існують власні галузеві режими, які відображають особливості об'єкта адміністративної правової дії та використовуваних адміністративноправових засобів.

Отже, в юридичній літературі поняття «правовий режим» використовується для опису характеристик предмета і методів правового регулювання суспільних відносин в певній галузі права. Правовий режим є складовою частиною галузевих методів і представляє собою комплексний засіб регулювання в рамках правової дійсності. Щоб краще зрозуміти поняття «правовий режим», його можна порівняти з «правовим статусом» і провести розмежування між ними та поняттям «правове становище».

У питанні співвідношення термінів «правовий статус» і «правове становище» існують дві позиції. Деякі автори вважають, що ці поняття є етимологічно ідентичними і позначають одне й те саме. Інші тлумачать «правове становище» як більш широку категорію, яка охоплює всі аспекти закріпленого у праві стану суб'єкта на різних рівнях його закріплення. Ми вважаємо, що «правовий статус» означає сукупність прав і обов'язків, а також відповідальність певного суб'єкта за стан різних об'єктів. Він представляє собою систему правових норм, які регулюють його правове становище. З іншого боку, «правовий режим» описує систему норм, які регулюють конкретну діяльність різних суб'єктів та їх повноваження щодо певного об'єкта управління.

Отриманням ключових позицій правового режиму можна зазначити, що це система правових дій, заснована на спільних правових принципах і встановлена законодавством. Вона використовує специфічні юридичні норми та методи для впливу на суспільні відносини, що виникають у кризових ситуаціях.

Кожен правовий режим включає всі доступні засоби правового регулювання, але кожен режим має свою специфіку. Один із засобів зазвичай є домінуючим і визначає спрямованість регулювання суспільних відносин, які лежать в основі класифікації первісних правових режимів.

Правові режими можна розглядати як особливий набір правових засобів, що об'єднується в єдину категорію і використовується для державно-владного впливу. Ефективне використання цих засобів залежить від вибору оптимального правового режиму та його відпрацювання відповідно до специфіки мети та змісту регульованих суспільних відносин. Правові режими вже визнані як важливий елемент правової форми, яка є наявною.

Адміністративне право має важливе значення в українській правовій системі. Як провідна галузь права, воно регулює специфічні суспільні відносини у сфері державного управління та відносини, пов'язані з управлінською діяльністю в інших сферах державного функціонування, таких як законодавство, правосуддя. Також адміністративне право стосується відносин, що виникають у сфері соціального управління, коли деякі функції державного управління делегуються громадським об'єднанням органами виконавчої влади.

У сучасній юридичній літературі є декілька різних точок зору на поняття предмета адміністративного права. Ці погляди сформувалися внаслідок значних соціально-економічних змін, які відбулися в нашій країні останніми роками і призвели до відповідних змін у правовій сфері, зокрема щодо сучасного визначення предмета адміністративного-правового регулювання. Основні зміни включають:

Зміна складу сторін адміністративно-правових відносин.

Поступовий перехід від командно-адміністративного розпорядження, «владного адміністрування», до нормативного регулювання (адміністративного забезпечення), особливо в економічній сфері.

Широке використання дозволів, рекомендацій, стимулів, заохочень, включаючи матеріальні заохочення.

Зсув центру державного впливу від прямого підпорядкування до координації діяльності суб'єктів управління в різних галузях.

Зміна сутності державного впливу на фінанси країни та зовнішньоекономічну діяльність підприємств.

Зміцнення контрольно-наглядових функцій держави для забезпечення дотримання законності, встановлених норм, правил і стандартів у різних сферах суспільного життя.

Широке використання форм державного впливу, таких як реєстрація, ліцензування суб'єктів господарської або соціально-культурної діяльності, адміністративний договір, правовий компроміс і т.д.

Значна вага судового захисту прав та інтересів громадян у всіх сферах діяльності виконавчої влади, включаючи адміністративно-правові режими надзвичайного та іншого характеру.

Адміністративне право охоплює суспільні відносини, які виникають у результаті дії публічної влади органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. Воно також включає внутрішньо-організаційні відносини, що виникають в процесі діяльності цих інституцій. Ця сфера права безпосередньо пов'язана з визначенням адміністративно-правового режиму, який широко використовується в юридичній теорії та правоохоронній практиці, зокрема з урахуванням ринкових змін. Вона також має прямий вплив на господарську та економічну діяльність і стосується прав і свобод людини і громадянина.

Це означає, що адміністративно-правові режими повинні враховувати сучасні соціально-економічні та політичні умови. Інтеграційні процеси, які відбуваються в міжнародних відносинах, також впливають на національне законодавство, сприяючи лібералізації та стандартизації прав людини. Україна втілює всі міжнародні угоди через зміни у внутрішньому законодавстві, зокрема шляхом лібералізації окремих інститутів адміністративно-правових режимів та уточнення їх призначення та порядку застосування.

З цієї причини, у юридичній літературі поняття правового режиму визначається залежно від предмета та методу правового регулювання в певній галузі права. У випадку адміністративного права, воно використовує специфічні засоби та методи регулювання, які відрізняють його від інших галузей права та роблять його окремим інститутом.

Адміністративно-правові режими, так само як і інші галузеві правові режими, ґрунтуються на тих же засобах правового регулювання. Однак, особливість цих правових режимів полягає у перевазі заборон, розпоряджень та загальнообов'язкових приписів. Це особливо виявляється у спеціальних адміні-

стративно-правових режимах, про які ми розповімо докладніше нижче.

Таким чином, видається за необхідне навести загальнотеоретичний аналіз визначення поняття «адміністративно-правовий режим». Так, на нашу думку, найбільш вдалим є дослідження цього питання у працях В. Рушайла. Узагальнюючи їх, можна навести такі визначення цього терміна відомими юристами-науковцями [6, с. 62].

Під адміністративно-правовим режимом розуміється поєднання адміністративно-правових засобів регулювання, опосередковане централізованим порядком, імперативним методом юридичної дії, яка виражається в тому, що суб'єкти правовідносин за своїм статусом займають юридично нерівні позиції , тобто методом правової дії є управління, засноване на юридичній нерівності сторін [7, с. 202].

Адміністративно-правовий режим - це система взаємовідносин, які характеризуються правовими обов'язками і правами сторін, пов'язаними з діяльністю виконавчої влади держави. У таких відносинах одна зі сторін, зазвичай, є суб'єктом виконавчої влади. Цей режим може мати різні параметри функціонування, які включають мережу заборон і дозволів. Вони відрізняються за масштабом свободи громадян і організацій, глибиною змін у конституційному статусі громадян та організацій, а також за часом і територією їх дії. В залежності від порядку уведення їх можна поділити на централізовані і децентралізовані.

Окремо визначається поняття «адміністративно-правовий режим» як сукупність правових установлень та необхідних організаційних управлінських заходів, що забезпечують порядок реалізації окремими громадянами своїх відповідних прав та обов'язків, а також такий порядок діяльності державних органів і громадських об'єднань, який найадекватніше відповідає інтересам забезпечення безпеки і правоохорони громадського порядку на даній жорстко обмеженій ділянці державного управління [8, с. 55].

Висновки. Виходячи із наведених визначень, можна зробити висновок про те, що карантинний режим серед адміністративно-правових режимів займає самостійне місце, зумовлений наявністю існуючої небезпеки здоров'ю громадян, має окреме адміністративно-правове регулювання, сферу впливу, суб'єктів застосування та застосовується у певних умовах (ситуаціях) забезпечення інтересів безпеки, здоров'я, правоохорони, громадського порядку спеціально створеними для цього службами державного управління.

Анотація

У статті проаналізовано місце карантинного режиму серед адміністративно-правових режимів, їх ознаки, складові елементи, теоретико-методологічні аспекти становлення та розвитку. Класифіковано й систематизовано структурні елементи адміністративно-правових режимів держави, надано її комплексне авторське визначення. Констатується, що основою уваги до проблеми формування, регулювання і забезпечення адміністративно-правових режимів виступає механізм формування та реалізації стратегії національної безпеки України, що покликана забезпечити захист національних інтересів країни від зовнішніх і внутрішніх загроз за рахунок політичних, економічних, військових, правових, науково-технічних та інших заходів Української держави. Одним з основних аспектів уваги до проблеми формування, регулювання і забезпечення адміністративно-правових режимів є механізм створення і виконання стратегії національної безпеки України. Ця стратегія призначена для захисту національних інтересів країни від зовнішніх і внутрішніх загроз за допомогою політичних, економічних, військових, правових, науково-технічних та інших заходів української держави. Узагальнюючи, варто зазначити, що у різних роботах авторів термін «режим» використовується для виявлення закон-

ності, порядку та соціального способу певного об'єкта або виду діяльності, які регулюються правовими нормами та юридичними інструментами. Поняття «режим» розглядається як одна з ключових категорій юрисдикції. Наукові дослідження, спрямовані на вивчення правового регулювання певних видів діяльності, звертають увагу на правовий режим конкретного об'єкта або виду діяльності. Під час аналізу системи права виявлено, що кожна галузь має свій власний специфічний режим регулювання, який є основою юридичної відмінності цієї галузі. Тому не дивно, що в останній час у вітчизняній юридичній літературі проводяться спроби загальнотеоретичного осмислення цієї категорії. Узагальнено поняття адміністративно-правового режиму як системи взаємовідносин, які характеризуються правовими обов'язками і правами сторін, пов'язаними з діяльністю виконавчої влади держави. Особливе місце у даному випадку займає здоров'я людини та громадянина. Узагальнено поняття режим як встановлений порядок життя і діяльності, спрямований на досягнення певних цілей. У понятті «режим» відображається як сукупність методів, система правил і заходів, призначених для досягнення конкретної мети. В юридичних науках поняття «режим» використовується для опису порядку використання винаходів, права на отримання вигод від їх використання та стимулювання. Також в економічних науках використовуються терміни «режим праці» і «режим економії», які відображають правове вираження реальних економічних явищ і процесів у виробництві, і визначаються через законодавство та нормативні акти.Зроблено висновок, що карантинний режим серед адміністративно-правових режимів займає самостійне місце, зумовлений наявністю існуючої небезпеки здоров'ю громадян, має окреме адміністративно-правове регулювання, сферу впливу, суб'єктів застосування.

Ключові слова: карантинний режим, адміністративно-правові режими, антиковідний режим, суб'єкти застосування антикарантинних заходів.

Levytskyi O.O. Concepts and signs of the quarantine regime among administrative and legal regimes in Ukraine

The article analyzes the place of the quarantine regime among administrative and legal regimes, their characteristics, constituent elements, theoretical and methodological aspects of formation and development. The structural elements of the administrative and legal regimes of the state are classified and systematized, and its comprehensive author's definition is given. It is noted that the basis of attention to the problem of formation, regulation and provision of administrative and legal regimes is the mechanism of formation and implementation of the national security strategy of Ukraine, which is designed to ensure the protection of the country's national interests from external and internal threats at the expense of political, economic, military, legal, scientific technical and other measures of the Ukrainian state. One of the main aspects of attention to the problem of formation, regulation and provision of administrative and legal regimes is the mechanism of creation and implementation of Ukraine's national security strategy. This strategy is intended to protect the country's national interests from external and internal threats with the help of political, economic, military, legal, scientific and technical and other measures of the Ukrainian state. Summarizing, it is worth noting that in various works of the authors, the term «regime» is used to identify the legality, order and social method of a certain object or type of activity, which are regulated by legal norms and legal instruments. The concept of «regime» is considered as one of the key categories of jurisdiction. Scientific studies aimed at studying the legal regulation of certain types of activity pay attention to the legal regime of a specific object or type of activity. During the analysis of the legal system, it was found that each industry has its own specific regulatory regime, which is the basis of the legal distinction of this industry. Therefore, it is not surprising that attempts have recently been made to

provide a general theoretical understanding of this category in domestic legal literature. The concept of the administrative-legal regime as a system of mutual relations characterized by legal obligations and rights of the parties related to the activities of the executive power of the state is generalized. A special place in this case is occupied by the health of a person and a citizen. The concept of regime is generalized as an established order of life and activity aimed at achieving certain goals. The concept of «regime» is reflected as a set of methods, a system of rules and measures designed to achieve a specific goal. In legal sciences, the term «regime» is used to describe the order of use of inventions, the right to receive benefits from their use, and incentives. Also, in economic sciences, the terms «labor regime» and «economy regime» are used, which reflect the legal expression of real economic phenomena and processes in production, and are determined through legislation and regulatory acts. It was concluded that the quarantine regime occupies an independent place among administrative and legal regimes , due to the presence of an existing danger to the health of citizens, has a separate administrative and legal regulation, sphere of influence, subjects of application.

Key words: quarantine regime, administrative and legal regimes, anti-covid regime, subjects of application of anti-quarantine measures.

Список використаних джерел:

1. Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Адміністративне право України: підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
2. Кузніченко, С. О. Надзвичайні адміністративно-правові режими: зарубіжний досвід та українська модель : моногр. Одеса : ОДУВС, 2011. – 324 с.
3. Юридична енциклопедія : в 6 т. / за ред. Ю.С. Шемшученка. – Київ. «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 1998. Т. 1. 672 с.
4. Кузніченко С.О. Особливості кваліфікації злочинів в умовах введення надзвичайного адміністративно-правового режиму за кримінальним законодавством України. *Форум права.* 2008. № 3. С. 274-280.
5. В.П. Полуянов, С.О. Кузніченко Система швидкого реагування на надзвичайні ситуації природного характеру. *Вісник Луган. ін-ту внутр. справ.* 1999. Спецви-пуск. С. 130-139.
6. Настюк В.Я. Адміністративно-правові режими у сфері національної безпеки та протидії тероризму : Моногр. Акад. прав. наук. Ін-т вивчення пробл. злочинності. Служба безпеки України. Ін-т операт. діяльності та держ. Безпеки. Київ. НКЦ, 2008. – 245 с.
7. Ківалов С. В. Спеціальні адміністративні режими: сутність та правове регулювання. Наукові праці ОНЮА : Т. 1. Одеса: «Юридична література», 2002. С. 59-169.
8. Басов А.В. Адміністративно-правовий режим надзвичайного стану : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 Харків, 2006.228 с.